

«ИШОНЧ» ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНАСИ

Саволингизга Ўзбекистон тўғрисида ва фан ходимлари касбаб уюшма Марказий

Кўмитаси Бош ҳуқуқшунос Йўлдош Аҳмедов жавоб беради

САВОЛ: мен мактабда психолог вазифасида ишламан. Бизларга компенсация пули тўлашни керакми ёки йўқми?
Ф. ТИЛОВОВ,
Қашаги тумани

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2003 йилнинг 1 апрелидан бошлаб уй-жой коммунал хизматлар ҳақини тўлаш бўйича бериладиган имтиёзлар ўрнига компенсация пул тўловларини жорий этиш тўғрисида»ги Фармони билан қўйилганга эришган эришган эришган 45 фоизи асосида компенсация пул тўловлари 2003 йил 1 апрелдан тўлана бошланди ва олий иш ҳақига қўшиб берилмоқда: — барча турдаги умумтаълим мактабларининг педагогик маълумотига эга ўқитувчилари, директорлари, ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарлари, тарбиячилари, концертмейстерлари; — академик лицей, касб-хунар коллежлари ва ўрта махсус таълим муассасалари ўқитувчилари, директорлари, ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарлари, ишлаб чиқариш усталари, психологлар, методистлар, тарбиячилар, концертмейстерлари; — меҳрибонлик уйи тарбиячилари, директорлари, ўқув ва маънавий-маърифий иш-

Саволларингизга ҳуқуқшунос Насиба Тиллаҳўжаева жавоб беради

САВОЛ: қандай ҳолларда иш берувчи ходим билан мuddатли меҳнат шартномаси тузиш шартми?

Л. НУРМУҲАММЕДОВА,
Термиз шаҳри

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодексидида мuddатли меҳнат шартномалари тузиш тақиқланмаган. Амалиётда бунга четлаб ўтиб бўлмайди, шу боисдан ҳам қонунчилигимизда қандай ҳолларда ходим билан мuddатли меҳнат шартномасини тузиш мумкинлигини аниқ белгилаб берилган. 2001 йил 12 май Кўнун билан 2001 йил 4 июндан кучга кирган Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 76-моддаси янги тахрирда баён этилган. Шунга мувофиқ «Мuddатли меҳнат шартномалари: бажарилажак ишининг хусусияти, уни бажариш шартлари ва бажариш ҳолатини номуайян мuddатга ишга қабул қилиш имконини бермайди, балки у билан аниқ мuddатли меҳнат шартномаси тузиш заруриятини шарт қилиб қўяди. Масалан, бола туғиш ва уни тарбиялаш муносабати билан таътилда бўлган аёлнинг ишга чиқиш вақтига, ходим касал бўлганда, таътил даврида, малака оширишда бўлган вақтларда, ходим вақтинча ишда бўлмаганда, унинг иш жойи сақланган бошқа барча ҳолатларда ишга қабул қилиш пайтида мuddатли меҳнат шартномаси тузилади. Энди мuddатли меҳнат шартномаси тузишда ходимнинг ўзи маънафатдор бўладиган ҳолини қўриб чиқайлик. Масалан, ёшга доир пенсия олиб турган шахслар мuddатли меҳнат шартнома-

Қарор ва ижро

Мамлакатимизда аҳоли турмуш шaroитини яхши-лашга қаратилган чора-тадбирлар кенг қўлдан амал-га оширилляпти. Аҳолини, айниқса, қишлоқ хонадон-ларини табиий газ билан таъминлашни кенгайтириш юзасидан изчил олиб борилаётган ишлар ҳам шунга хизмат қилмоқда.

Бу борада Тошкент вилоят газ таъминоти шўбба қорхонасига қарашли шохобна-мизда ҳам ибратли ишлар амалга оширилляпти.

Газга фақат ёқилги тури деб қараш нотўғри. Аяни вақ-та у бебаҳо хомаш ёки хисобланади. Шунинг учун ҳам бу қўнматли хомашнинг ҳар томонлама тежаб-тарғиб сарфлаш, ортиқча тероф бўлишига, талон-тарож қилинишига йўл қўймаслик лозим. Бунга эришишнинг энг самарали тадбирларидан бири эса, барча қорхона, ташиқлотларни, уй-жойлар-ни газни хисобга олиш при-борлари билан жиҳозлаш-дир. Дарҳақиқат, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «2002-2004 йилларда уй-жой фондини газни хисобга олиш прибор-лари билан жиҳозлашга доир қўшимча чора-тадбир-

ГАЗДАН ОҚИЛОНА ФЙДАЛАНАЙЛИК

Айни пайтда аҳоли ва ташиқлотлар ўртасида тар-ғибот-ташвиқот ишлари олиб боришмоқда. Газ ўлча-гичларнинг ўрнатилиши уй эгалари учун ҳам, давлат учун ҳам фойдали, газ қўллаб тежаб қолишининг мумин омили эканлиги ту-шунтирилмоқда. Бу эса хо-надонларга, қорхона, та-шиқлотларга газ ўлчагичлар ўрнатишни кенгайтириш ва тезлаштиришга жуда катта ижобий таъсир қилишига ишончимиз комил.

Шўхрат ТОШПўЛАТОВ,
Бука туман газ таъминот шохобчаси бош мўҳандиси

2003 йилда жами 3000 до-надан эиёд газ ўлчагич мо-сламалари ўрнатилди. Жорий йилда бу кўрсаткич эса яна бир неча баробар-га оширилиши кўзда тутил-ган.

САВОЛ: 2003 йилнинг августида олтимш ёшга тўлдим ва ишловчи пенсионер сифатида пенсия-нинг эллиқ фоизини олиб ишламоқдаман. Ишхона раҳбари энди ишдан бўшайшимни сўра-моқда. Ҳали ишлаш ниятим бор. Қонунчилиқда ёшга доир пенсия олаётганлар вазиасидан овоз қили-син дейилганми?
Шў ҳақда батафсил тушунтириш берсангиз.
А. МАХМУДОВ,
Тошкент вилояти Оққўрғон тумани

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси Конституци-ясининг 37-моддасига асо-сан ҳар бир фуқаро меҳ-нат қилиш, эркин касб тан-лаш, адолатли меҳнат ша-роитларида ишлаш ва қонунда кўрсатилган тар-тибда ишчиликдан ҳимо-яланш ҳуқуқига эгадир. Конституциянинг 43-мо-ддасига мувофиқ Давлат фуқароларнинг Конститу-ция ва қонунларда мустақ-камланган ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини таъмин-лайди. Ўзбекистон Республика-си Меҳнат Кодексининг 77-моддасида кўрсатилган-идек, ўн олти ёшга тўлган ҳар бир шахс меҳнат қилиш ҳуқуқига эга. Ун беш ёшга тўлган шахслар эса, ота-онасидан бирининг ёки улар ўрнини босувчи шахсининг ёзма равишдаги розилиги билан ишга қабул қилиниши мумкин. Лекин қонунчиликда фуқаролар-нинг меҳнат қилиши маса-ласида уларнинг ёши че-кланган эмас. Агар муассаса раҳбари ёшга доир пенсияга чиққан ходимларни вазиасидан овоз қилиш мумкин деган ху-лосага келган бўлса, бу унинг Конституция талабларидан ва амалдаги қонунчиликдан бе-хабар эканлигини билдиради. 1993 йилнинг июл ойига-ча Ўзбекистон Республикаси Меҳнат тўғрисидаги қонунлар

Саволингизга ҳуқуқшунос Карим Мухторов жавоб беради

САВОЛ: 2003 йилнинг августида олтимш ёшга тўлдим ва ишловчи пенсионер сифатида пенсия-нинг эллиқ фоизини олиб ишламоқдаман. Ишхона раҳбари энди ишдан бўшайшимни сўра-моқда. Ҳали ишлаш ниятим бор. Қонунчилиқда ёшга доир пенсия олаётганлар вазиасидан овоз қили-син дейилганми?

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикаси Конституци-ясининг 37-моддасига асо-сан ҳар бир фуқаро меҳ-нат қилиш, эркин касб тан-лаш, адолатли меҳнат ша-роитларида ишлаш ва қонунда кўрсатилган тар-тибда ишчиликдан ҳимо-яланш ҳуқуқига эгадир. Конституциянинг 43-мо-ддасига мувофиқ Давлат фуқароларнинг Конститу-ция ва қонунларда мустақ-камланган ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини таъмин-лайди. Ўзбекистон Республика-си Меҳнат Кодексининг 77-моддасида кўрсатилган-идек, ўн олти ёшга тўлган ҳар бир шахс меҳнат қилиш ҳуқуқига эга. Ун беш ёшга тўлган шахслар эса, ота-онасидан бирининг ёки улар ўрнини босувчи шахсининг ёзма равишдаги розилиги билан ишга қабул қилиниши мумкин. Лекин қонунчиликда фуқаролар-нинг меҳнат қилиши маса-ласида уларнинг ёши че-кланган эмас. Агар муассаса раҳбари ёшга доир пенсияга чиққан ходимларни вазиасидан овоз қилиш мумкин деган ху-лосага келган бўлса, бу унинг Конституция талабларидан ва амалдаги қонунчиликдан бе-хабар эканлигини билдиради. 1993 йилнинг июл ойига-ча Ўзбекистон Республикаси Меҳнат тўғрисидаги қонунлар

релидан бошлаб амалга киритилган Ўзбекистон Рес-публикасининг Меҳнат Ко-дексидида ходим ёшга доир пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлиши муносабати билан вазиасидан овоз қилиш мумкинлиги тўғрисида ҳеч қандай асос йўқ. Меҳнат Кодексининг 107-моддасида меҳнат шартнома-сини бекор қилишни расмий-лаштиришнинг тартиб ва та-лаблари кўрсатиб ўтилган. Бу моддага асосан иш берувчи-нинг буйруғида меҳнат шарт-номасини бекор қилиш асослари, Меҳнат Кодекси-нинг 107-модда ва бандлари кўрсатилиши ёки меҳнат шарт-номасини бекор қилишнинг қўшимча асосларини назар-да тутувчи бошқа меъёрий ҳужжатлар таърифига тўла мувофиқ ҳолда ёзилиши зар-ур. Шундай экан, агар ходим ёшга доир тўлиқ пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлиши муносабати билан иш берув-чи у билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилади-ган бўлса, буйруқда Кодек-сининг модда ва бандларини кўрсатишининг имкони бўлмайди. Хулоса қиладиган бўлсак, юқорида кўрсатиб ўтилган асосларга мувофиқ ходимни ёшга доир пенсия-га чиқиши муносабати билан вазиасидан овоз қилиш нокўнуний ҳисоблана-ди. Агар шу асосда иш-дан бўшатишнинг қўшимча асосларини кўришни билан мурожаат қилса, у мажбуран барча бекор қўрган даври учун ўртача ҳақ тўлаш шарт-и билан ўз вазиасига тикланади. Бу тўланган ҳақ суднинг ҳал қилув қарори билан айбдор бўлган ман-сабдор шахдан ундирилиши мумкин. Ходимнинг меҳнат дафтрасига у ўз вазиасига тикланганлиги тўғрисидаги ёзув киритил-ди. Қонунбузарликнинг ол-дини олиш учун ҳар бир муассасанинг раҳбари ўзин-нинг ҳуқуқий билиминини доимо ошириб бориши, касбаб уюшма кўмитаси эса, қонунларда белгилан-гандек ходимларни қонун-ий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича доимий на-зорат олиб бориши зарур.

ЯНГИ ЙИЛНИНГ ЖўШҚИН МЕХНАТ МАРОМИ

Яқин вақт ичида Поғдаги 12-автокорхона водийга таширф бю-ручи меҳмонларнинг автомобиллари учун замонавий карвонса-ройга айланади. Бунинг учун лухта тайёрларлик қўрилмоқда. Қаранг, уч йил муқаддам ушбу қорхона деярли банкрот ҳолатига тушиб қолганди. Натияжада энг яхши ходимлар қорхонани тарк эта бошладди. Нима қилиш керак?

Шў савол кўндаланг қўйилганида кўпчилик уйдабурон, соҳани яхши биладиган раҳбар керак, дея таъкидлашди. Фикрлашиб ташиқлотчи Холматов Солиқовни масъулятли вазиасига тавсия этишди. У ишчи инсон омили билан бошладди. Қўлай шароит яратиб, меҳнатни қадрлаш, илғорлар таърибасидан умумий фойдаланиш диққат марказида бўлди. Шў тариқа одамлар қалбида ишонч, иштиёқ уйғонди. Ҳамқору ҳамжиҳатликда ҳайдовчилар қорхона шарафи учун курашдилар. Яқинда ушбу автокорхонада бўлгани-мизда, ўзгаришларни қўриб ҳайратландик. Янги маъмурий бино қўриб битказилибди. Ен-атроф тартибга келтирилиб, ажойиб гул-зор барпо этилган. Автоёниги қўйиш шохобчаси узокроқда жой-лашгани учун ўзибуларчилик, талон-тарож авжига чиққанди. Энди мажбур шохобча автокорхонанинг ўзига қўйрилибди. Бунёдкорлик ишлари давом этмоқда. Машиналарни ювиш учун замонавий лойиха асосида алоҳида цех қўрилмоқда. Ният чет эллиқ турдош қорхоналар билан ҳамкорликни йўлга қўйиш экан. Ҳаёт йўли деб ном олган Камчик донивидан яқин вақт ичида автобуслар қатнай бошлайди. Улар ана шу автокорхонада тўхтаб ўтади. Автокорхона жамоаси касб байрамини биринчи мартаба ёруғ юз билан қўтиб олди. Юк ташиндан олган даромад 188 миллион 198 минг сўмни, йўловчи ташиндан эса 83 миллион 715 минг сўмни ташкил этди. Ютуқлар ўз-ўзидан келмади. Унинг орқасида жонқўр, фидойий кишилар меҳнати ётади. Инюк жамоада Шаҳри-хон Мақсудовнинг ўз ўрни бор. У 27 йилдан буюн диспетчерлик қилиб, соҳа кишилари орасида танилган. «КамАЗ» русумли авто-машина ҳайдовчилари Каримжон Солиев, Солиқон Раҳмоновлар эса ҳалол меҳнатлари эвазига ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. Уларнинг кўксини «Шўхрат» медалли беади. Мамадали Сотиболдиев ҳақнда алоҳида тўхталиш жоиз. Қар-ийб 30 йилдики у машинани бенюксон бошқаради. Бугунги кунда ишловчилик сони 230 кишидан ошди. Уларнинг ҳар бири ўз касбининг масъулятини қалбдан ҳис қилади. Қорхона раҳба-рининг таъкидлашича, олийк машлар вақтида берилмоқда, ош-хонда бепула иссиқ овқат, чой ташкил этилган, дам олиш хонаси ҳар томонлама намунали. Соф фойдангир бир қисми иктимойй химюяга сарфланмоқда.

Суратларда: автокорхона ҳайтидан лавқалар. Т. МАХЖАМОВ олган суратлар

Тошкент шаҳри, Абай кўчаси 6 уйда жойлашган «Ўзвасабзавотузмасаноатхолдинг» компанияси очик акциядорлик жамияти акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши тўғрисида қўйилган маълумот

Маълумот тартиб рақами — 09
Умумий йиғилиш ўтказилган сана, вақт: 2003 йил 26 декабр соат 11-00 да.
Умумий йиғилиш қоруми: умумий йиғилишда акциядорлар 100 фоиз қатнаш-дилар.
Умумий йиғилиш кун тартибидидаги масала бўйича қўйилган қарорни қабул қилди:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 18 июлдаги 363-сонли (6-банди), Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 12 августдаги 289-сонли (3-банди, 5-абзац) қарорлари, Холдинг компаниясининг «Қайта тиклаш ва ривожланти-риш жамғармасини» ташкил этиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги низоми (3.1 ва 3.19-бандлари)га асосан «Ўзвасабзавотузмасаноатхолдинг» компаниясига, «Асл Ойна» очик акциядорлик жамиятининг кредит мажбуриятлари бўйича, Шиша идишлар заводи ишлаши даврида юзга келиши эҳтимоли бўлган 7.8 миллион Евро суммадаги қай-етилишмоғчилик қисмининг Компаниянинг «Над-та тиклаш ва ривожлантириш жамғармаси-дан» тўлаб бериш бўйича қариллик шартно-масини қайтариб бериш шарт билан имзо-лаш ва уни Ўзбекистон Республикасининг Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкига тақдим этиш бўйича ҳужжатларни белгилан-ган тартибда расмийлаштириш компания бо-шқаруви зиммасига юклатилиши.

КИМ ОШДИ САВДОЛАРИ АГЕНТЛИГИ ВА РЕСПУБЛИКА КўЧМАС МУЛК БИРЖАСИ ОЧИҚ АУКЦИОН САВДОЛАРИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ!

2004 йил 6.13 феврал кунлари соат 11.00 да Республика Биржа маркази биносидида ўтказиладиган аукцион савдоларига қўйилган қўчмас мулк объектлари ва автотранспорт воситалари кўйилди:

1. Фаргона вилояти, Кувасой шаҳри-да жойлашган 5-сонли автомобилларга ёниги қўйиш шохобчаси (5-АЕКШ).
Бошланғич баҳоси — 41767 АҚШ доллари.
2. Фаргона вилояти, Езёвон тумани-да жойлашган 6-сонли автомобилларга ёниги қўйиш шохобчаси (6-АЕКШ).
Бошланғич баҳоси — 17036 АҚШ доллари.
3. Қашқадарё вилояти, Деҳқонобод туманида жойлашган 9-сонли автомо-билларга ёниги қўйиш шохобчаси (9-АЕКШ).
Бошланғич баҳоси — 3900 АҚШ доллари.
4. Қашқадарё вилояти, Косон тумани-да жойлашган 16-сонли автомобилларга ёниги қўйиш шохобчаси (16-АЕКШ).
Бошланғич баҳоси — 8466,9 АҚШ доллари.
5. «Мерседес-Бенц С 180» русумли, 1993 йилда ишлаб чиқарилган авто-транспорт воситаси.
Бошланғич баҳоси — 3962, 0 минг сўм.
6. «Мерседес-Бенц Е 250» русумли, давлат рақами 11 Е 67 28, 1993 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт воситаси.
Бошланғич баҳоси — 6335,0 минг сўм.
7. «ВАЗ-2121» русумли, давлат рақа-ми Л 325 ЛБ, 1987 йилда ишлаб чиқа-рилган автотранспорт воситаси.
Бошланғич баҳоси — 1350,0 минг сўм.

Ҳурматли ишбилармон ва тадбиркор жаноблар!

Имкониятингизни бой берманг!
Савдода қатнашиш учун харидорлар объект бошланғич баҳосининг 10 фоиз миқдоридида закалат пули тўлаши шарт.

Аукцион савдолари бўйича харидор-лардан аризаларни қабул қилиш савдо бошланишидан 1 соат олдин тўхтатилади.

Ушбу объектларга қизиқиши бор хо-рижлик сармоядорлар, ишбилармон юр-тдошларимиз Республика Кўчмас мулк биржаси ва «Ким ошди савдолари аген-тлиги»га мурожаат қилишлари мумкин.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Бу-хоро кўчаси, 10 уй, Республика Бир-жалар маркази биноси, 3 қават, 8 хона.
Маълумот учун телефонлар: 133-25-21, 136-28-75.
Факс: 136-06-17
www.rkmb.expo.uz
Лицензия рақами: 000004

